

„Elfújták” a gázkitörést

Szegedi olajipari bányamentők segítségével Csehszlovákiában

A szocialista országok KGST-integrációjának — többek között — az az egyik nagy szerepe és jelentősége, hogy ha a szocialista országok valamelyikének sürgős segítségére van szüksége, akkor a másik, a témában felkészültebb azonnal segítséget tud nyújtani, s mi most ennek a kötelezettségünknek, tettünk eleget. Ez hangzott el azon a fogadáson, amelyet a magyar kiterővédelmi csoport tiszteletére adott a csehszlovákiai hodinói kőolajfúrás üzem vezetője a működési területen történt gázkitörés sikeres megszüntetése alkalmából.

Az elmúlt napokban a csehszlovák üzem segítségkérésére az NKFFU hatfős kiterővédelmi brigádja, *Ujvári Béla, Csizmeg István, Plaukity Ferenc, Pataki Ferenc, Somogyi Lajos és Margittai László Hegyi Ferenc* kiterővédelmi parancsnok vezetésével a brigád műszaki és egyéni védőeszközeivel felvult. A brigádon kívül ki-vonultak az algyői tűzoltó-csapat emberei az oltási eszközeikkel. A riadóztatott magyar mentőcsoporthoz *dr. Hingl József*, az OKGT fúrás főosztályának vezetője, és *Németh Ferenc* főmérnök vezetete.

A helyszín megismerése után a brigád megkezdte el-takarítani a kút közvetlen közeléből és a fúróaknából a felismerhetetelenségig össze-égett berendezés roncsait. Ez a munka két napig tartott. A kúton, a csehszlovák kol-légák tájékoztatása szerint, nagy teljesítményű mélyfúró berendezés volt, de ezt a nagy tűz okozta rombolás miatt felismerni nem lehet-tett. Az első napon a brigád vízvédelem nélkül dolgo-gozott, amiből következtetni lehet a munka nehézségére.

A tűz eloltására a mentés 3. napján került sor. Reggel 8 órakor az algyői 168-as kúttúznél megismert és jól bevált turboreaktív oltóber-en-dezés pár perc alatt „el-fújta” a tüzet, ami után megkezdődött a kiterővédelem felszámolása. A kút jobb és bal oldala egyaránt kiterővédelmi volt. A kútféjtől a „karácsonyfa” a tűz okozta rombolás következtében le-tört, és maradt egy 3 colos perem. A kiterő és a tűz következtében az egész cső-fej megdőlt, a függőlegeshez viszonyítva körülbelül 20 fokkal és megrugyant. Az elsődleges feladat a 3 colos peremre való csatlakozás biz-

tosítása után a kútfeljoftási kísérlet.

A bányamentők a folyama-tos erupció közben, állandó életveszélyben előkészítették a kútféjt a kiterővédelem fel-szerelésére, majd pedig fel-szerelték azt.

Az ezután kezdődő elfoj-tási kísérlet eredménytelen-nek bizonyult, további mun-kálatok elvégzésére volt szükség az aknában, igen nagy veszélyhelyzetben, mert a kútféj minden pereme a kötésénél fűjt, a tűz okozta tömitetlenségek következté-ben. A munka elvégzése után a második elfojtási kísérlet eredménnyel zárult, s így a negyedik napon a kutat el-fojtva, biztonságba helyezve átadta a brigád a csehszlo-vák olajmunkásoknak.

A KGST hazánkat bízza meg a kiterővédelem koordinációjával, s brigádunknak ez volt az első ilyen bemu-tatkozása, amikor egy szocia-lista országnak kellett segít-ségére sietni. Ezt érezve, min-den brigádtag példamutató becsületességgel, sokszor em-berfeletti munkával bizonyít-totta, hogy alkalmas az ilyen feladatok magas szintű ellá-tására.

Csizmeg István,
a brigád tagja

A falu vonzásában

Nagyra nőttek falvaink. Ahol húsz-huszonöt évvel ezelőtt csak „elvi községek” voltak, néhány házzal, meg azzal a szándékkal, hogy itt falu akar lenni, ott sokszor kilométerekre nyúlik jobbra is, balra is az új osztás széle. Világosak, nagyok, jól szigeteltek ezek a házak, legalább öt-hat lépcsővel a talaj fölé épültek, mérnök mérte a helyüket, engedély szabályozta az építésüket, többnyire olyanok tehát, amilyenek a hozzáértő hivatal látni szeretete volna. Takaros kis portákon állnak, ahogy az általunk hitt „urbanizálódott” falunak lennie kell, kockaházak tömegével, ahogy az új szokás és az engedély engedte. Istálló helyett garázs épült, baromfiudvar helyett a bolti „hűtőlánc” termi a kopaszított csirkét. A célszerű gazdálkodás emberei ugyan másképpen szabták volna a portákat — hangoztatott ellenérv: nem volt elég pénzünk arra, hogy palacsintaként elterülő falvakat köz-művesítsünk —, akik a küllemet vizsgálják, azok a kockaházak egyhangú fantáziatlanságát támadják. Vannak tehát új falvaink és új faluvitáink, szerencsére.

Nőnek, robbanásszerűen nőnek városaink is. Honnan jön ide a sok ember? A falvakból. Ha ez így van, a kétszerkettő igazsága szerint a falunak sorvadnia kéne. Gyűrűfű elhalt utcái kiáltották be ezt az alapvető igazságot lehangosabban a köz-tudatba. A mi környékünkön másképpen kell számolnunk, nőnek a városok, a falvakból, de nőnek a községek is, a tanyákból.

Amit „ide” teszek, azt „onnét” kell el-vennem. Akkor tehát a tanya pusztul, népe pedig falu épít, a falu népe viszont a várost gyarapítja. Szívós a tanya is, nem úgy pusztul, ahogy kívülről nézve hin-nénk.

Régóta fűjjük a kúrtöt, előző nemzedé-keink is azt tervezgettek már, hogy meg-szüntetik a tanyákat. Építési tilalmat mi is hoztunk, hogy bomlását segítsük, de a kint élők nem sokat adtak erre sem. Nem is le-hetett adni rá. Rendeletekkel nem lehet ott társadalmi változást előírni, ahol a földtelei nincsenek meg. Mi van most? Ásotthalom egyik-másik tanyai körzete teljesen elnéptelenedett. Üllés is. Pedig most hivatalosan senki nem sürgeti a fa-luba költözést, mégis ki lehet mondani az egész szegedi járásra érvényes té: eny-nyen még soha nem költöztek be tanyá-ról a faluba, mint mostanában.

Tehát szűnnek a tanyák? Ne tegyük be számítógépbe a mostani adatokat se, és ne jósoljunk belőle a tanyavilág közeli megszűnését. Változik a tanya, de nem biztos, hogy hamarosan megszűnik.

Egyik példa: földbe rogyant, rossz ház, aki ránéz, elsírja magát. Nem elhagyott, disznó hízik az ölben, marha legel az ud-

varban. A gazda szemrevaló házban lakik, bent a faluban. Illetve: itt is lakik, ott is lakik. Ha bent nem lehet állatot tartani, meghagyja a régi tanyát, kijár dolgozni, és nem járul hozzá, hogy ennyivel is csök-kenjen a tanyák száma.

Másik példa: idős emberek költöztek be a faluba, hogy közel legyenek az orvoshoz. Szinte abba az igyekezetbe rokkantak bele, az örökké hajtott munka vette ki belőlük a lelket, hogy beljebb kerülhessenek, mire orvosra lesz szükség. Nem is tudnának ki-járni, dolgozni se tudnak már, eladják te-hát a tanyát. Ki veszi meg? Másik sze-gényember, akinek ez is előrelépés. Van, aki azt mondja, most kellene sarkára áll-nia a hivatalnak, ezt kellene meggátolni. Olyan beszéd, mint amikor az autós kia-bálja, hogy a biciklist kell kivonni a for-galomból. Pedig így kezdte ő is: bicikli, motor, Trabant, Wartburg, vagy Skoda, Zsiguli. Van, aki át tudja ugrani a lépcső-ket, van, aki csak egyenként nyelheti a galuskát.

Nem mindig a sorsára váró szegény-ember veszi meg az ilyen tanyát. Jön az autós városi ember, aki csöndre, levegőre vágyik, arra is, hogy „ültessen, ojtson”, megveszi a hétvégi kisháznak. Kilőki a te-nyérnyi ablakot, padlót rakat, vizet vezet, tehát korszerűt. Az ilyen tanyát hosszú időre fönn hagyhatjuk a térképen.

Még egy példa: életerős a tanyai csa-lád, szívós is, dolgozik és számol, összerakja az új ház árát. Föl is építi — kinn a tanyán, szemközt a nádtetejes, félig rogyant régivel. Erre mond-ják, megátalkodott ember. Nem tud el-szakadni a megszokott régítől. Dehogy nem tud, ha teheti, olyan házat rak magának, hogy egyik városunknak sem válna szé-gyenyére. Miért nem a faluban épít? Azért, mert a falu itt van a szomszédban, vagy itt a jó út, öt perc alatt beér, ha akar. Kívülről nézve valóban ez a kérdés sza-kad föl az emberben: miért nem lép végre beljebb? Belőle is kérdés fakad: minék menne? El is mondja hozzá az ő számítá-sát, azt, hogy itt lehet állatot tartani. Mi-vel húsrá-állatra megint nagy szükségünk van, beletörődünk az ő számításába.

Nő a város, nő a falu — és megújul a tanya egy része. Egy része csak, mert való igaz, hogy ennyi tanya soha nem szűnt meg, mint mostanában. Nem hivatalos kúrtzóra, csak úgy, a maga csöndes el-múlásával. Amelyikre már nem vevő a másik ember, és ahová a hétvégi házak divatja se jutott el. A falu vonzása igen nagy. Ez a vonzás szabályozza annak az életét is, aki kint marad, és korszerűsíti a tanyát. Úgy akar élni, mintha bent lenne. Villannyal, vízzel, néha központi fűtéssel.

Horváth Dező

Ságváritelep megszabadul a belvítzól

A munkáslakta, mintegy 5 ezer lélekszámú Ságváritelep Szeged határában hosszú esztendő óta szinte állandó belvízveszéllyel küszködik. A hirtelen lehullott csapadék nem tud lefolyni.

Ságváritelep pártszervezete és a Hazafias Népfront területi bizottsága a lakosság egyetértésével és támogatásával régtől fogva szorgalmazza már, hogy a telepet megszabadítsák a csapadék- és belvizektől. Helyenként nyíltszelvényű árkok eddig is voltak, de elégteleneknek bizonyultak a nagytömegű víz elvezetésére. Egy nagyobb elöntéskor a belvíz elvezetésében részt vettek az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság dolgozói is. A telep lakossága és az ATIVIZIG dolgozói között ekkor jött létre olyan kap-csolat, amely arra ösztön-zött, hogy tanulmánytervet készítsenek Ságváritelep bel-vizeinek elvezetésére.

A városi tanács is napi-rendre tűzte Ságváritelep gondjainak megoldását. Így a tavaly már elkészült tanul-mányterv alapján, amelyet az ATIVIZIG dolgozói készí-tettek, hozzá lehetett fogni a csatornázási terv kidolgozá-sához. Ennek elkészítését a társadalmi munkában vál-lalta az ATIVIZIG tervezési osztályának Kvassay Jenő szocialista brigádja. A geo-déziai munkák elvégzésében csatlakozott a vállalkozáshoz a Tisza III., valamint a ta-lajmechanikai szocialista br-i-gád. Mérnökök, szerkesztők, műszaki rajzolók, geodéták, talajmechanikusok együtte-sen negyvenen vállalkoztak arra, hogy ez év május 31-ig elkészítik Ságváritelep bel-vízi elvezetésének terveit.

Szücs Borbála, az ATIVI-ZIG tervezői irányító cso-portvezetője és Balla Tibor, a Kvassay Jenő szocialista brigád vezetője most arról tájékoztatott, hogy a terve-ket jóval a vállalt határidő előtt elkészítették társada-

Acs S. Sándor felvétele
A tervezés vezetői: Szücs Borbála és Balla Tibor

mi munkában, szabad szom-batokon és vasárnapokon. A tervekben mintegy 3 hónapi munka fekszik, amelynek értéke közel 230 ezer forint. Ekkora vállalkozásuk nem volt még társadalmi munká-ban, de szívesen dolgoztak a tervekben, amelyeket már át is adnak, hogy a kivitelező munkához, amelynek értéke mintegy 6 millió forint, mi-előbb hozzá lehessen kezde-ni.

A tervekben szerepel egy zárt főgyűjtő, több nyíltszel-vényű, fenéken burkolt csa-tornarendszer, amely átfogja Ságváritelep északi és déli részét. A vizek a hattyasi szivattyúrendszerbe kerülve a holt Tiszába szaladnak, il-letve onnan áttemeléssel az élő Tiszába folynak.

Dr. Boldizsár Sándor, az ATIVIZIG főosztályvezető-je hangsúlyozta, hogy a tervek határidő előtti elké-szítésével a csatornahálózát kiépítéséhez hamarabb hoz-zá lehet kezdeni s ez idő-nyerés ahhoz, hogy a vesz-lyeztető csapadék- és belvi-

zektől Ságváritelep lakosá-ban, de végérvényesen megmen-nüljön. Elismeréssel szól: a terveket készítő mérnökök-ről, szerkesztőkről, geo-dé-tákról, műszaki rajzolókról, talajmechanikusokról, akik lelkiismeretes, odaadó mun-kát végeztek egy telep lako-sainak érdekében.

L. F.

Göcsej:

Faházak, pincesorok

A Zala megyei Idegenfor-galmi Hivatal megszervezte a csendre, nyugalomra vá-gyók üdülését. A göcseji tájegység legszebb községé-ben, Nován már működik a fizetővendégszolgálat. Az odalátogatókat fürdőszobás, folyóvízzel ellátott parasz-t házaknál helyezik el.

Zöldár a Tiszán

Az április eleji gyors fel-melegedés hirtelen olvadást okozott a felső Tisza víz-gyűjtőjében. Megaradtak a mellékfolyók, bőségesen kezdtek szállítani a vizet a Tiszába és ez a mennyiség most érkezik a folyó alsó szakaszára, naponként 10—15 centis szintnövekedést okozva.

Az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság tegnapi tájé-koztatása szerint még min-dig kap utánpótlást mellék-folyóiból a felső Tisza-sza-kasz, s a Bodrogon levő le-vonuló árhumál sem tető-zött még. Az elmúlt napok-ban bekövetkezett lehűlés azonban véget vetett a heg-yvidéki hótakaró gyorsütemű olvadásának és így folyama-tosan csökken a mellékfo-

lyók „ellátása” is. Ez azon-melegetés hirtelen olvadást okozott a felső Tisza víz-gyűjtőjében. Megaradtak a mellékfolyók, bőségesen kezdtek szállítani a vizet a Tiszába és ez a mennyiség most érkezik a folyó alsó szakaszára, naponként 10—15 centis szintnövekedést okozva.

A tavaszi szokásos zöldár már ellepte a folyó megyei szakaszán a hullámtér min: egy 70 százalékat, s az új-szegedi strand 620, a sárge-üdülőtelep 640 centinél ke-rül víz alá. A vízügyi szol-gálat Szegednél 670-es tető-ző szintértékre számít mint-egy négy nap múlva. A töb-bi hullámtéri üdülőtelepen strandon és mezőgazdaság művelés alatt álló területen is várható a gáttól gátig ter-jedő vízszint és ezért cél-szerű biztonságra helyezni az ott levő értékeket.

A vízügyi igazgatóság egyébként 650 centis vízá-lásnál rendeli el az első-ot készültéget, ha további á-ra-dás várható, egyébként szű-gyfelőszolgáltatásra lesz szük-ség.

A Maros plusz 310—350 érték között számítanak a folyó tetőzésére Makónál április 13—15-én. A folyó csak mérsékelt árhumál va-nul le, s a torkollatnál né-hány kilométerre duzzasztja vissza vizet a magasabb ti-szai árszint. A jelenlegi me-gítélés szerint inkább ala-csony és hosszantartó, min-magas és gyors leolvadás írá-dást hoz a tavaszi olvadás.

Jubiláló jog-egyezmény

Csaknem egy évtizede szű-letett meg az első magyar-szovjet jogvédelmi egyez-mény, amelyről ma már tá-lzás nélkül állítható, hogy úttörő jelentőségű a nemzet-közi szerzői jog területén. Ez volt a Szovjetunió első ilyen jellegű nemzetközi egyezmé-nye. A szerzői jogvédő hi-vatalok egyre fejlődő együtt-működésének bizonyossága, hogy a Szovjetunió úgy ítél-te meg: a kulturális kincsnek még jobb kölcsönös megis-mertetése céljából magyaror-szági képviselőt létesít. I. M. Vaskeba, az intézmény közelmúltban kinevezett ve-zetője az eddigi tapasztala-tokról, s a további lehetősé-gekről egyebek között el-mondta:

— Egyezményünk alapján mindjobban kiszélesedik a két állam szerzői jogvédő hi-vatalának kapcsolata. Szov-jet részről és magyar részről is számos nemzetközi kér-Jésben folyt és folyik konzultáció ezen a területen. Nagy örömmre szolgál, hogy amióta a Szovjetunió rendszeresen képviselőt kü-üreg a nemzetközi jog, Joru-mokon jelentősen megnőtt a szocialista országok befolyá-sa és tekintélye a szerzői jog területén is. (MTI)